

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.31.2026.AK

Pani
Aldona Lichańska- Pohoriło
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. 3 Maja 18g/u
55-200 Oława

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 27 lipca 2026 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 12 sierpnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie ¹ .
Dyrektor jednostki kontrolowanej	Pani Aldona Lichańska-Pohoriło zatrudniona na stanowisku Dyrektora MOPS w Oławie od dnia 27 lipca 2024 r. Ww. w okresie od 1.05.2023 r. do dnia 26.07.2024 r. zajmowała stanowisko Zastępcy Dyrektora MOPS w Oławie. (dowód: akta kontroli, str. 37, 39)
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 11 maja 2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. (PNK-K.430.2.2025.TS) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r., ze zm.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od 11 maja 2026 r. do 15 czerwca 2026 r.
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kukuryka-Szymuś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.225.2026.AK z dnia 30 kwietnia 2026 r., 2. Anna Skrzyńska – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.226.2026.AK z dnia 30 kwietnia 2026 r.

(dowód: akta kontroli, str. 17-20)

¹ dalej „Ośrodek” lub „MOPS”

² t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 ze zm., dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

³ Dz. U. z 2025 r., poz. 1065, dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Aldona Lichańska-Pohoriło – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach 11, 12 i 14 maja 2026 r. na podstawie dokumentacji zawartej w teczkach osób, które ubiegały się o świadczenia z pomocy społecznej i które korzystały z tych świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie Panią Aldonę Lichańską-Pohoriło.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 1.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (pkt 1),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Dyrektor MOPS w Oławie na podstawie Upoważnienia z dnia 12 lipca 2024 r. Burmistrza Miasta Oława wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa

do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 2a, 3, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Miejska Oława nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3b ustawy dotyczących:

- przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2),
- przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b),

gdyż jak wyjaśniła Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o taką formę pomocy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6, 9 i 10 ustawy, dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

⁴ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1461, ze zm.

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy (pkt 8)
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśniła Dyrektor MOPS, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie pomocy w tej formie.

Gmina Miasto Oława nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury środowiskowych domów samopomocy, ale na podstawie Porozumienia Międzygminnego Nr 1 z dnia 31 stycznia 2013 r. zawartego z Gminą Oława 9 mieszkańców Gminy w 2025 r. i 10 mieszkańców w 2026 r. uczestniczyło w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Oleśnicy Małej (art. 18 ust. 1, pkt. 5).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W kontrolowanym okresie Dyrektor MOPS w Oławie nie wytaczała powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli, ale pracownicy Ośrodka udzielali pełnej informacji w zakresie zasad i możliwości wytaczania powództwa, pomagali w redagowaniu i składaniu pozwów (art. 110 ust. 5 ustawy).

W okresie objętym kontrolą, Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, ale pracownicy socjalni Ośrodka osobom zgłaszającym się udzielali wszelkich informacji w zakresie ustalenia stopnia niepełnosprawności, pomagali w wypełnianiu druków, kierowali do właściwych instytucji w celu pozyskania niezbędnych dokumentów i zaświadczeń. Ponadto na stronie internetowej MOPS zamieszczono link do wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności w PCPR zarówno dla dziecka jak i osoby dorosłej (art. 110 ust. 6 ustawy).

Dyrektor MOPS w Oławie składała Radzie Miejskiej w Oławie coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiała potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą, do 11.05.2026 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie udzielił pomocy 3 obywatelom Ukrainy w 2025 r. i 1 w 2026 r. na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵.

Osoby zatrudnione na stanowisku Dyrektora, Zastępcy Dyrektora MOPS w Oławie spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 122 ust.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm., dalej „specustawa”

1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych, wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

Na dzień 31.12.2025 r. oraz na dzień kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oławie zatrudnionych było 13 pracowników socjalnych w wymiarze 13 etatów, którzy otrzymywali dodatek do wynagrodzenia wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w wysokości 400,00 zł. Dodatek, o którym wyżej mowa nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁶.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Miejską Oława zamieszkałą na dzień 31.12.2025 r. przez 30 492 mieszkańców, w tym 711 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Na dzień 11.05.2026 r. Gmina liczyła 30 510 mieszkańców, z których pracą socjalną objętych było 438 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Na dzień 31.12.2025 r. oraz na dzień kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oławie zatrudnionych było 13 pracowników socjalnych w łącznym wymiarze 13 etatów, którzy świadczyli pracę socjalną i przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki, w związku z czym otrzymywali dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie na dzień kontroli spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W zakresie udzielania schronienia stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 1 (J.M.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 30.09.2025 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osób lub rodzin” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” brakowało podpisu i pieczęci Dyrektora oraz daty zatwierdzenia tego planu.

Zgodnie z § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do dyrektora ośrodka pomocy społecznej. Plan pomocy zatwierdzony przez Dyrektora Ośrodka

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1773

stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

2. W sprawie nr 2 (K.K.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 9.03.2025 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osób lub rodzin” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” brakowało zatwierdzenia planu pomocy oraz pieczęci osoby upoważnionej, a w wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 2.04.2026 r. zatwierdzenia planu pomocy. Analogicznie jak w wyżej omówionej sprawie nr 1 (J.M.) wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie, tj. poszczególne części kwestionariusza wywiadu powinny być wypełnione, opatrzone pieczęcią imienną zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (§ 4 ust. 3 ww. rozporządzenia).

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono, że:

1. W obydwu poddanych kontroli sprawach nie udokumentowano sytuacji dochodowej osoby samotnie gospodarującej i rodziny poszkodowanej w wyniku zdarzenia losowego na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy. W przeprowadzonych wywiadach środowiskowych część VII w części D wpisano wysokość dochodów, które nie znajdowały potwierdzenia w zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Zgodnie z art. 107 ust. 5b ustawy sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się na podstawie następujących dokumentów:

- 1) dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 2) skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia dziecka;
- 3) dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
- 5) orzeczenia komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydanego przed dniem 1 września 1997 r., orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia komisji lekarskiej;
- 6) orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- 7) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, kosztów uzyskania przychodu, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;
- 8) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych), zawierającego informacje o potrąconej zaliczce na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;
- 9) zaświadczenia albo oświadczenia o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, oraz o okresach nieskładkowych;
- 10) dowodu otrzymania renty, emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej;
- 10a) decyzji o przyznaniu uprawnień kombatanckich, zaświadczenia o uprawnieniach kombatanckich lub legitymacji członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej;

- 11) zaświadczenia urzędu gminy albo oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 12) zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 13) decyzji starosty o przyznaniu lub odmowie przyznania statusu bezrobotnego, utracie statusu bezrobotnego, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu bezrobotnym lub poszukującym pracy;
- 14) decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu kapitału początkowego;
- 15) zaświadczenia albo oświadczenia o zobowiązaniu do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- 15a) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne rolników;
- 15b) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
- 16) zaświadczenia albo oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą;
- 17) zaświadczenia, o których mowa w art. 8 ust. 7 i 8;
- 18) zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12;
- 19) decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne;
- 20) oświadczenia o stanie majątkowym;
- 21) prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, jej zstępnego, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, jej rodzeństwa lub rodzica.

Ponadto zgodnie z art. 107 ust. 5d ustawy w przypadku gdy okoliczności sprawy, mające wpływ na prawo do świadczeń, wymagają potwierdzenia innym oświadczeniem lub dokumentem niż wymienionym w ust. 5b, można domagać się takiego oświadczenia lub dokumentu.

Wskazać należy również, że zgodnie z § 10 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego w przypadku osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego, których dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji dochodowej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej uległy zniszczeniu, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad ustala niezbędne informacje na podstawie oświadczeń tych osób. W aktach sprawy brak było takich oświadczeń.

W zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich stwierdzono, że:

1. We wszystkich skontrolowanych decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze, brak jest wskazania wszystkich przepisów stanowiących materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia, tj. art. 7 i art. 17 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej. Przepisy te wskazują odpowiednio przesłanki udzielenia pomocy oraz zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym.

W odniesieniu do powyżej opisanej nieprawidłowości wskazać należy, że art. 107 § 1 k.p.a. określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli

przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego i prawa procesowego oraz aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

2. W sprawie nr 2 (A.K.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 3.04.2025 r., 30.12.2025 r. i 15.01.2026 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osoby lub rodziny” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” nie zatwierdzono planu pomocy, a w wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 25.03.2025 r. pod zatwierdzeniem planu pomocy brakowało pieczęci osoby upoważnionej.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie, tj. poszczególne części kwestionariusza wywiadu powinny być wypełnione, opatrzone pieczęcią imienną zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (§ 4 ust. 3 ww. rozporządzenia).

3. W wyżej powołanej sprawie, przed wydaniem decyzji administracyjnej Nr SŚ. 81301.578.682.2025 z dnia 11.03.2025 r. uchylającej usługi opiekuńcze Ośrodek nie powiadomił Strony o wszczęciu i o zakończeniu postępowania administracyjnego przez co uniemożliwił Stronie wypowiedzenie się co do zebranych materiałów. Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.
4. W wyżej opisanej sprawie, decyzja administracyjna Nr SŚ.81301.578.682.2025 z dnia 11.03.2025 r. została w sposób nieprawidłowy doręczona Stronie. Na niniejszej decyzji widniał wyłącznie podpis Strony, brak było wskazania daty odbioru decyzji, co uniemożliwia stwierdzenie skutecznego jej doręczenia.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Zgodnie z brzmieniem art. 39 k.p.a. organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu (§ 1). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

- 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo
- 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 2). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:
 - 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 *objaśnienie pojęć ustawowych* pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, albo
 - 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 3). Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia (art. 46 § 1 k.p.a.). Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez

organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany.

Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 2 (R.M.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 26.05.2025 r. i 2.02.2026 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osób lub rodzin” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” nie zatwierdzono planu pomocy, brakowało też pieczęci i podpisu osoby upoważnionej, a w wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 18.04.2026 r. brakowało podpisu i pieczęci osoby upoważnionej. Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia, usług opiekuńczych, wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie, tj. poszczególne części kwestionariusza wywiadu powinny być wypełnione, opatrzone pieczęcią imienną zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (§ 4 ust. 3 ww. rozporządzenia).
2. Ponadto w sprawie nr 2 (R.M.) stwierdzono nieuzasadnione przedłużenie postępowania w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. Ośrodek oczekiwał na podpisanie umowy z matką, co nie miało wpływu na ustalenie odpłatności za pobyt w DPS strony. Zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą: mieszkaniowiec domu, nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu (...). Wywiad środowiskowy ustalający dochód strony, Ośrodek otrzymał w dniu 29 kwietnia 2025 r., natomiast decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej nr SŚ.81311.3012.3.25 wydano dopiero w dniu 13.08.2025 r. Tym samym organ naruszył określoną w art. 12 k.p.a. zasadę szybkości i prostoty postępowania. Przywołany przepis prawa w § 1 k.p.a. stanowi, że organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.
3. W sprawie nr 3 (J.B.) na decyzji nr SPŚ.5120.8.13.2026 z dnia 23.03.2026 r. widniał wyłącznie podpis Strony, brak wskazanej daty odbioru decyzji uniemożliwia stwierdzenie skutecznego doręczenia decyzji. Analogicznie jak w sprawie dotyczącej przyznania usług opiekuńczych, właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Zgodnie z brzmieniem art. 39 k.p.a. organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu (§ 1). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

- 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 2). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 *objaśnienie pojęć ustawowych* pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 3). Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia (art. 46 § 1 k.p.a.). Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany.

Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 2 (M.G.), zakończonej decyzją nr SS.8122.3727.616.2025 z dnia 21.07.2025 r., przy ustalaniu dochodu rodziny błędnie uwzględniono wysokość dodatku mieszkaniowego za miesiąc czerwiec 2025 r. Przyjęto bowiem całą kwotę dodatku mieszkaniowego przyznanego na trzy osoby, mimo że gospodarstwo domowe strony jest dwuosobowe. Syn strony prowadzi odrębne gospodarstwo domowe. Dodatek mieszkaniowy za czerwiec 2025 r. wynosił 408,16 zł.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej (...).

2. W ww. wymienionej sprawie, analogicznie jak w sprawach dotyczących schronienia, usług opiekuńczych, skierowania i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 7.07.2025 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osoby lub rodziny” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” brak było zatwierdzenia planu pomocy. Zgodnie z § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do dyrektora ośrodka pomocy społecznej. Plan pomocy zatwierdzony przez osobę upoważnioną w Ośrodku stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.
3. W sprawie nr 3 (M.N.) przed wydaniem decyzji administracyjnej dotyczącej zasiłku stałego nr SS.8122.953.493.2025 z dnia 1.10.2025 r. Ośrodek nie przeprowadził rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zgodnie z art. 106 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej postępowanie zostało zawieszone, a na czas oczekiwania na orzeczenie o niepełnosprawności przyznano zasiłek okresowy. Strona w dniu 15.09.2025 r. złożyła nowy wniosek o zasiłek stały wraz z orzeczeniem z dnia 13.06.2025 r., tj. po terminie 60 dni od dnia otrzymania orzeczenia. Ośrodek wydał decyzję przyznającą zasiłek stały nie ustalając dochodu poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego do czego był zobowiązany w świetle art. 106 ust. 4 ustawy. Przywołany przepis prawa stanowi, że decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach

cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

4. W sprawie nr 3 (M.N) Ośrodek wszczął postępowanie w związku z otrzymaniem zasiłku pielęgnacyjnego o czym poinformował Stronę zawiadomieniem z dnia 17.11.2025 r. Niniejsze zawiadomienie nie zostało Stronie prawidłowo doręczone - widniej na nim jedynie podpis, brak jest wskazania daty odbioru zawiadomienia, co uniemożliwia stwierdzenie skutecznego doręczenia pisma. Właściwe doręczenie zawiadomienia ma kluczowe znaczenie dla jego wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Zgodnie z brzmieniem art. 39 k.p.a. organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu (§ 1). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 2). W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 *objaśnienie pojęć ustawowych* pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, albo

2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy (§ 3). Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia (art. 46 § 1 k.p.a.). Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany.

W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

5. W sprawie nr 5 (M.L.) dotyczącej zasiłku stałego, błędnie został wypełniony kwestionariusz wywiadu środowiskowego cz. IV z dnia 5.12.2025 r. w części A pkt 10 i D pkt 1 poprzez wskazanie w dochodzie rodziny zasiłku okresowego jako dochód. Zgodnie z art. 37 ust. 6 ustawy przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego. Mając na uwadze konieczność zapewnienia rzetelności i kompleksowości przeprowadzanego rodzinnego wywiadu środowiskowego Minister Rodziny i Polityki Społecznej określił w drodze rozporządzenia wzór kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego. Mając na uwadze § 4 rozporządzenia sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego stwierdzić należy, że wywiad środowiskowy jest podstawowym instrumentem pracy pracownika socjalnego, który umożliwia mu zapoznanie się z sytuacją prawną i faktyczną osoby czy rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do udzielenia właściwej pomocy. Powinien być zatem sporządzony w sposób rzetelny i kompleksowy, a poszczególne części kwestionariusza wywiadu wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu. Jest bowiem protokołem

z przesłuchania danej osoby, sporządzonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za udzielanie nieprawidłowych informacji. Z prawnego punktu widzenia wywiad środowiskowy jest środkiem dowodowym za pomocą którego organ administracji ustala sytuację faktyczną. Wypełniony druk wywiadu jest dokumentem urzędowym sporządzonym przez uprawnionego pracownika w prawem przewidzianej formie.

W zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich stwierdzono, że:

1. We wszystkich skontrolowanych decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich nie określono miejsca świadczonych usług. Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala m. in. ich miejsce realizacji.
2. Ponadto we wszystkich skontrolowanych decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze nie wskazywano wszystkich przepisów stanowiących materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia, tj. art. 7 i art. 17 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej. Przepisy te wskazują odpowiednio przesłanki udzielenia pomocy oraz zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Analogicznie jak w przypadku decyzji dotyczących usług opiekuńczych, należy wskazać, że art. 107 § 1 k.p.a. określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego i prawa procesowego oraz aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

3. W skontrolowanej sprawie nr 1 (J.M.) rozpoczęto realizację usług przyznanych decyzją administracyjną przed jej doręczeniem, tj. decyzją Nr SŚ.81302.351.7.2025 z dnia 23.01.2025 r., którą doręczono stronie w dniu 8.02.2025 r. (realizacja usług, zgodnie z rozstrzygnięciem decyzji rozpoczęła się od 8.01.2025 r.), decyzją Nr PŚ.5122.7545.11.2026 z dnia 21.01.2026 r., którą doręczono stronie w dniu 26.01.2026 r. (realizacja usług rozpoczęła się w dniu 22.01.2026 r.). Ta sama nieprawidłowość miała również miejsce w sprawie nr 2 (K.H.) w przypadku decyzji administracyjnej Nr 81302.1562.11.2025 z dnia 24.03.2025 r., którą Strona odebrała w dniu 4.04.2025 r., a realizacja przyznanej pomocy rozpoczęła się w dniu 1.04.2025 r. oraz decyzji administracyjnej Nr SPŚ.5122.7.7.2026 SCZ z dnia 7.01.2026 r., którą Strona odebrała w dniu 16.01.2026 r., a jej realizacja rozpoczęła się w dniu 8.01.2026 r.
4. W sprawie nr 2 (K.H.), analogicznie jak w sprawach dotyczących schronienia, usług opiekuńczych, skierowania i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 3.04.2025 r. w części D „Plan pomocy i działań na rzecz osób lub rodzin” – „Uwagi kierownika jednostki pomocy społecznej” brak jest pieczęci Dyrektora. Zgodnie z § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do dyrektora ośrodka pomocy społecznej. Plan pomocy zatwierdzony przez Dyrektora Ośrodka stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

5. W sprawie nr 1 (J.M.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV z dnia 23.01.2025 r., 7.04.2025 r., 21.09.2025 r. (aktualizacja do wywiadu z 7.04.2025 r.), 15.01.2026 r., przeprowadzonym przed wydaniem decyzji odpowiednio Nr SŚ.81302.351.7.2025 z dnia 23.01.2025 r., Nr SŚ.81302.18.2025 z dnia 23.04.2025 r., Nr SPŚ.5122.7545.11.2026 z dnia 21.01.2026 r. oraz w sprawie nr 2 (K.H.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. I z dnia 13.03.2025 r. przeprowadzonym przed wydaniem decyzji nr SŚ.81302.1562.11.2025 z dnia 24.03.2025 r., Strona złożyła podpis nie wskazując daty w oświadczeniu o treści: „Oświadczam, że podane wyżej informacje są zgodne z prawdą”. Brak daty przy podpisie uniemożliwia jednoznaczne ustalenie momentu potwierdzenia informacji zawartych w wywiadzie, co ma istotne znaczenie dla prawidłowości udokumentowania sytuacji osoby ubiegającej się o świadczenie. Zgodnie z art. 107 ust. 1–5 ustawy o pomocy społecznej rodzinny wywiad środowiskowy stanowi podstawowe narzędzie ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej i powinien być sporządzony w sposób rzetelny oraz kompletny. Ponadto, zgodnie z przepisami wykonawczymi, tj. rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, w ramach przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z nich wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy, o czym stanowi § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia. W związku z powyższym rodzinne wywiady środowiskowe powinny być sporządzane starannie i rzetelnie. Ponadto poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu.

W zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną stwierdzono, że:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie zasiłku celowego na tzw. „*pomoc doraźną*” i na „*odbudowę budynku mieszkalnego*” w podstawie prawnej nie zawierały art. 39 ust. 1 i 2 ustawy.

W odniesieniu do powyżej opisanej nieprawidłowości wskazać należy, że art. 107 § 1 k.p.a. określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się, m. in. podstawa prawna decyzji administracyjnej, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego i prawa procesowego oraz aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji. Ponadto w części I ust. 1 pkt 2 „*Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerw celowych na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r.*”⁷, którym w świetle art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz art. 110 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej należy przypisać rangę ustaleń, które Wojewoda Dolnośląski przekazał gminom wskazano, że rodzinom lub osobom samotnie gospodarującym poszkodowanym w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., pomoc jest udzielana w formie pomocy remontowo-budowlanej, przyznawanej na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej. W dacie wydania niniejszych decyzji ośrodki pomocy społecznej zobowiązane

⁷ dalej „Zasady”

były do stosowania Zasad zatwierdzonych, z up. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Podsekretarza Stanu Wiesława Leśniakiewicza w dniu 18 października 2024 r., ze zm.

W zakresie realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia – dożywianie osób dorosłych stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 1 (S.M. i P.K.), nr 4 (B.L.) i nr 5 (Z.G.) przyznano prawo do zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, odpowiednio osobie w rodzinie i osobom samotnie gospodarującym, których dochód przekraczał kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, tj. kwotę 823,00 zł i 1010 zł. Świadczenia przyznano nieodpłatnie pomimo, że zgodnie z § 2 Uchwały Nr LXXI/470/23 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 odstąpiono od żądania zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, od osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód osoby w rodzinie nie przekracza wysokości 200% kryterium dochodowego, określonego odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 ustawy. Dochód tych osób co prawda nie przekraczał 200% kryterium dochodowego, o którym wyżej mowa, ale świadczenie przyznano w formie zasiłku celowego, do którego nie nawiązuje powyższy zapis Uchwały. Tym samym pomoc powinna zostać przyznana pod warunkiem zwrotu w części, na zasadach określonych w § 1 Uchwały Nr XXV/206/08 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 25 września 2008 r. w sprawie ustalania zasad zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe.
2. W sprawie nr 5 (Z.G.) w dokumentacji stanowiącej podstawę do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia pieniężnego w formie zasiłku celowego na zakup żywności brak jest dokumentu potwierdzającego wysokość świadczenia rentowego ZUS z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z lutego 2026 r.

Zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 4 i pkt 10 ustawy sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się in. na podstawie decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej (pkt 4) oraz dowodu otrzymania renty, emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, emerytury pomostowej, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, uposażenia w stanie spoczynku, renty strukturalnej oraz renty socjalnej (pkt 10).

Ponadto zgodnie z art. 107 ust. 5d ustawy w przypadku gdy okoliczności sprawy, mające wpływ na prawo do świadczeń, wymagają potwierdzenia innym oświadczeniem lub dokumentem niż wymienionym w ust. 5b, można domagać się takiego oświadczenia lub dokumentu.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelne sporządzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych.
2. Brak dokumentów potwierdzających sytuację dochodową osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w sprawach dotyczących zasiłku celowego na pokrycie strat powstałych

w wyniku zdarzenia losowego oraz dożywiania osób dorosłych.

3. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich oraz udzielenia pomocy osobom poszkodowanym w wyniku klęski żywiołowej.
4. Brak zawiadomienia strony o wszczęciu i zakończeniu postępowania administracyjnego, tym samym brak zapewnienia stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym.
5. Błędny sposób doręczenia stronie decyzji administracyjnych w oparciu, o które realizowane były świadczenia oraz zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego.
6. Nieuzasadnione przedłużanie postępowania administracyjnego w sprawie dotyczącej ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.
7. Błędne ustalenie dochodu rodziny w sprawie dotyczącej zasiłku stałego.
8. Brak przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przed wydaniem decyzji w sprawie ustalenia prawa do zasiłku stałego.
9. Brak wskazania miejsca realizacji usług sąsiedzkich.
10. Rozpoczęcie realizacji decyzji administracyjnej przed jej doręczeniem stronie w sprawach dotyczących usług sąsiedzkich.
11. Przyznanie prawa do świadczenia z pomocy społecznej bez określenia warunku jego zwrotu pomimo przekroczenia przez osobę/rodzinę ustawowego kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy i braku uchwały podwyższającej kryterium dochodowe w odniesieniu do tej formy pomocy.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia, a następnie podjęcia właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie. Poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu. Kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej winien każdorazowo wypełniać i zatwierdzać plan pomocy wskazany w części I i IV kwestionariusza wywiadu środowiskowego określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia stanowiący podstawę do wydania decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.
Podstawa prawna: § 2 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Sytuację dochodową osoby samotnie gospodarującej i rodziny ustalać na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy, z zastrzeżeniem § 10 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b, ust. 5d ustawy oraz § 10 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania oraz mające zastosowanie w sprawie wewnętrzne akty o charakterze normatywnym. W podstawie prawnej decyzji wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Stosować obowiązujące w dacie wydania decyzji regulacje

zamieszczone w publikowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji „Zasadach”.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 110 ustawy, część I ust. 1 pkt 2 Zasad.

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Zawiadamiać Stronę o wszczęciu i o zakończeniu postępowania administracyjnego celem zapewnienia czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym, umożliwienia wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Podstawa prawna: art. 10 § 1 k.p.a.

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Wszelkie pisma, w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego i decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W sprawach dotyczących ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej działać wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do załatwienia sprawy.

Podstawa prawna: art. 12 k.p.a. w związku z art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Dochód rodziny ustalać zgodnie z definicją dochodu określoną w art. 8 ust. 3 ustawy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Termin realizacji: na bieżąco.

8. Decyzje administracyjne o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, wydawać po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 4 ustawy.

Termin realizacji: na bieżąco.

9. W decyzjach administracyjnych dotyczących usług sąsiedzkich wskazywać miejsce ich realizacji.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 5 ustawy.

Termin realizacji: na bieżąco.

10. Realizację decyzji administracyjnej przyznającej usługi sąsiedzkie rozpoczynać po jej doręczeniu/ogłoszeniu stronie, za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 50a ustawy.

Podstawa prawna: art. 110 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Świadczenia z pomocy społecznej osobom/rodzinom nie spełniającym ustawowego kryterium dochodowego przyznawać pod warunkiem ich zwrotu, z zastrzeżeniem norm prawa określonych w akcie prawa miejscowego odnoszącym się do danej formy pomocy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy oraz § 1 Uchwały Nr XXV/206/08 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 25 września 2008 r. w sprawie ustalania zasad zwrotu wydatków

na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe.
Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Dyrektora jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Miasta Oława, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Magdalena Stefańska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Oława
2. A/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
[Podpis]
Załącznik nr 1